

standardiseres i en korologisk matrise. Bogen har et næsten komplet sagregister.

Ruth Helkiær Jensen

**Downs & Shea (eds.):
Image and Environment.**

Edward Arnold Ltd., London 1973, 439 s., ill., 16×24 cm. £ 6.75.

Viden om, hvordan mennesket opfatter sin omverden optager mange grupper af fagfolk. Overensstemmende med deres metoder og hypoteser kommer de til forskellige resultater vedr. denne opfattelses indflydelse på vore handlinger. Det fremgår også af denne samling af handlinger, hvortil forskere fra samfundsbeskrivende, antropologiske og planlæggende fagområder har bidraget. Kortlægning er en vigtig proces i denne sammenhæng, og det er vel især geografer, der strukturerer og identificerer omgivelserne på denne måde. Bogen er en inspirerende »invitation« til en ny form for tværfagligt samarbejde.

Ruth Helkiær Jensen

**Abler, Janelle, Philbrick & Sommer
(eds.): Human Geography in a Shrinking World.**

Wadsworth Publishing Company, Belmont, California 1975, 307 s., talr. fig., 23×16 cm.

En fremtidsstudie med anvendelse af geografiske metoder, redigeret af amerikanske og canadiske geografer. Hypotetiske problemstillinger og simulationer (fx opstilling af scenarier – alternative totalplaner for en større region) og matematiske modeller spiller en selvfølgelig rolle i denne samling essays om lokalisering af fremtidens spatiale begivenheder. Stor mobilitet kombineret med informationsspredningen åbner mulighed for en global cybernetisk økonomi, hvor mennesket kan bo hvor som helst og stadig være i »centrum«. Bogen repræsenterer futuristisk nytænkning på højt akademisk plan, hvortil geografer bør bidrage, men hvor afstanden til de reelle muligheder endnu synes meget stor.

Ruth Helkiær Jensen

Bryan Massam: Location and Space in Social Administration.

Edward Arnold, London 1975. IX, 192

s., talr. fig., 15,5×23,5 cm. £ 6.30 boards, £ 3.16 paper.

Massam giver med denne relativt nemt tilgængelige bog en udmærket oversigt over formelle problemstillinger i forbindelse med lokaliserings- og oplandsplanlægning inden for den offentlige sektor.

Hovedvægten er lagt på anvendelsen af location-allocation-modeller og hertil knyttede betragtninger over optimale størrelser for administrative enheder; men også kø-problemer og planlægningshorizont-problemer tages op. Med enkelte undtagelser er det lykkedes at præsentere en række metoder, som alle er umiddelbart anvendelige på spatiale planlægningsproblemer. Da bogen yderligere er meget velforsynet med referencer til relevante arbejder både af empirisk og teoretisk art, må den siges at være en velegnet basis for den, der beskæftiger sig med spatial planlægning.

Anette Markan

Werner Mikus: Verkehrszellen.

Beiträge zur verkehrsräumlichen Gliederung am Beispiel des Güterverkehrs der Grossindustrie ausgewählter EG-Länder. Bochumer Geographische Arbeiten, Sonderreihe Bd. 4. Verlag Ferdinand Schöningh, Paderborn 1974. 192 s., 25 kort og kortskitser, 35 diagrammer, 15 tabeller. 21×29,5 cm. DM 80.00.

Denne afhandling fra det geografiske institut ved Ruhr-universitetet Bochum er fremkommet som et »Habilitationsschrift«, altså et værk, der skal kvalificere sin forfatter til et universitetsprofessorat. Dette formål bevirker, at arbejdet dels er blevet meget dybtgående, dels meget specielt i sit emnevalg.

Afhandlingen beskæftiger sig med transportforhold og -problemer omkring og i sværindustricenter, belyst ved eksempler fra Vesttyskland, Italien og Benelux-landene. Transportstrukturen i alle dens aspekter, dens årsager, udvikling og konsekvenser, dens afhængighed af geografiske, historiske og økonomiske forhold tages op til minutios gennemgang. Ved interessante kort og diagrammer uddybes og aktualiseres emnet yderligere. Arbejdet slutter med resuméer på engelsk, fransk og italiensk samt en udførlig litteraturliste.

Aage Aagesen

**R. S. Thoman & P. B. Corbin:
The Geography of Economic Activity.**

3. ed. Mc Graw-Hill Book Company, New York, Düsseldorf m.m. 1974, 420 s., talr., fig. 20×24 cm. DM 43.30.

Den 400 sider lange bog udgør en bred, samlet introduktion til økonomisk geografi. Den henvender sig hovedsagelig til folk med begrænsede forkundskaber og har her sin force i sin altomfattende karakter.

De to forfattere er tilhængere af henholdsvis en empirisk-beskrivende og en teoretisk-deduktiv angrebsvinkel for den økonomiske geografi. Begge dele bliver tilgodeset i bogen, idet der veksles mellem de to metoder, samtidig med at fælles træk påpeges.

En del af bogen er helliget en systematiske beskrivelse af en række varegrupper, som går på tværs af primære-sekundære-tertiære sektorer (hvede, kød, skovprodukter, jern o. a.). Ud over beskrivelsen af lokalisering og sammenkoblede varestømme benytter man eksemplerne til verifikation af de gennemgåede teoretiske lokaliseringsmodeller.

Bogen afsluttes med et kapitel om regional planlægning, et område, hvor man vil få brug for både den empiriske beskrivelse og den teoretisk-deduktive angrebsvinkel. Bl. a. gennemgås et omfattende materiale fra Ontario som eksempel. Bogens omfang taget i betragtning er det beklageligt, at økonomisk udvikling så godt som ikke behandles; kun Rostows udviklingsfaser nævnes.

Som et positivt træk kan påpeges, at man giver en kort introduktion til naturgeografien (det naturlige miljø).

Anette Markan

I. G. Simmons: Rural Recreation in the Industrial World.

Edward Arnold Ltd., London 1975. VIII, 310 s., mange ill. 15×23,5 cm. £ 9.95.

I de vestlige industrisamfund er fritid blevet en menneskeret og dens anvendelse en betydningsfuld faktor, ikke kun økonomisk og socialt, men også i rænsende til arealanvendelse og planlægning. Kendskab til en befolkningsrecreative ønsker bliver derfor af afgørende betydning for rigtig disposition.

Bogen samler det materiale, der findes om emnet i 7 lande i Europa, Nordamerika plus Japan, og giver en fortrinlig

fremstilling af art og omfang af fritidsbehov, samt i hvilken grad de kan honoreres ud fra såvel ressourcer og deres tilgængelighed som konkurrencen om arealerne med henblik på produktion, fredning o. a. Undersøgelsen bygger på iagttagelser og publikationer om emnet på nationalt plan. Resultaterne af det sidstnævnte kan ikke blive bedre end det materiale, der findes, fx mangler systematisk data for Danmark, men derudover bringes overvejelser om rekreative områders økologiske kapacitet og mulighederne for at tilfredsstille menneskers behov, uden at de ødelægger det for hinanden. Forfatterens personlige syn på det berettigede i arealforbrugende fritidsaktiviteter («... arbejde og leg har ikke forskellig moralsk værdi.») gør bogen til mere end et opslagsværk og bibliografi og litteraturhenvisninger giver en god indgang til studiet af rekreativ aktivitet.

Ruth Helkiær Jensen

Johannes Humlum i samarbejde med Hans Sylvain Thomsen: Kulturgeografisk Atlas.

Bd. 1: Atlas. 7. udg. Gyldendal, København 1975. 139 s. med kort + forklaring, indholdsfortegnelse og index. 19,5 × 26,5 cm. Kr. 138.00.

Professor Humlums helt uundværlige Kulturgeografiske Atlas er udsendt i 7. udgave, denne gang med H. Sylvain Thomsen som medarbejder. Kortmaterialet bliver stadig mere differentieret med relativt flere regionale kort, og emnekredsen udvides (transportkort, mineralproduktion i Kina).

Kulturgeografisk Atlas er »en institution« i al dansk geografiundervisning. Det kan derfor ikke påskønnes nok, at det revideres hyppigt, det er ligefrem en nødvendighed, som enhver håndbog med dette emne burde opfylde.

Ruth Helkiær Jensen

Nurul Islam (ed.) 1974: Agricultural Policy in Developing Countries.

Proceedings of a Conference held by the the Int. Econ. Ass. at Bad Godesberg. Macmillan London 1974. XXXI + 565 s., 22 × 13,5 cm. £ 10.00.

Bogen giver økonomers syn på U-landenes landbrugsudvikling fra forskellige vinkler. Enkelte indlæg er matematiske

modeller, de fleste helt verbalt beskrevet og lette at læse. Blandt emnerne må nævnes: kornarternes fremtidige udvikling, fødevarerforsyning og befolkning i U-lande (Esther Boserup) og flere case-studies, bl. a. et om Argentinas udenrigshandel. Bogen supplerer geografers viden om økonomiske forhold bag landbrugsudvikling.

Sofus Christiansen

D. B. Grigg: The Agricultural Systems of the world. An Evolutionary Approach. Combridge University Press, London 1974. IX, 358 s., 26 fig., 48 tabeller. 15 × 23 cm. £ 2.75.

I økologisk kulturgeografi mangler man en bog om verdens landbrugssystemer. Man har gode oplæg, fx Dumont's Types of Rural Economy og Duckham's Farming Systems of the World, men alligevel er Grigg's bog anderledes, omend stadig kun et godt oplæg?

Første del bygger på en historisk fremstilling af landbrugets udvikling. I anden del benyttes Whittlesey's landbrugstyper (modificeret) som grundlag for en gennemgang af det nutidige landbrug.

Beskrivelsen af den »gamle landbrugshistorie« er summarisk, og der forekommer enkelte skæmmende fejl deri (sweet potato = xanthesoma!). Den nyere landbrugshistorie er lykkedes bedre; der er trukket på en del helt ny litteratur.

Anden del behandler shifting cultivation (»Skiftebrug« efter det svenske), asiatisk risavl, nomaderne, mediterrant landbrug, mixed farming, mejeribrug, plantager, ranching og de store kornbrug.

Bogen er baseret på et uhyre materiale og er alene derfor værdifuld. Det forekommer imidlertid, at den ikke når at skildre sit forehavende: landbrugssystemer. D. B. Grigg har gjort et vældigt godt arbejde, som må kunne blive basis for en længe savnet landbrugsgeografi.

Sofus Christiansen

Karl Ruppert (Hrsg.): Agrargeographie. Wege der Forschung. Bd. 171) Wissenschaftliche Buchgesellschaft, Darmstadt 1973. IX, 511 s., kort og figurer. 13 × 20 cm. DM 61.60.

En antologi med overvejende tyske bidrag. Bogens intension er at vise metodologisk vigtige arbejder, der markerer landbrugsgeografiens udvikling som videnskab fra H. Bernhards afhandling

(1915) om agrargeografi som videnskabelig disciplin til Kostrowickis typologisk disponerede Agrargeographie in Polen (1957). To forhold synes at komme til at spille en rolle i landbrugsgeografiens videre vækst: erkendelsen af historiske faktorerens betydning for agrarlandskabet i dag og en voksende forståelse af, at de ændringer, det moderne landbrug påfører landskabet, vil gribe langt ind i fremtiden.

Ruth Helkiær Jensen

Norbert Csáki: Land Supply and International Specialization in Agriculture. Akadémiai Kiadó, Budapest 1974. 102 s., 15 tavler, 10 fig. 17 × 25 cm. \$ 6.60.

Bogens emne behandles i en teoretisk del, der bl. a. indeholder definitioner, et afsnit om produktionsstruktur i forhold til givne ressourcer på forskelligt niveau, og et, der fordyber sig i arealdifferentiering i Østlandene sat i relation til den planlægning, der finder sted. Den er et indlæg i bestræbelserne henimod den optimale internationale specialisering, men når kun til at fremlægge en række relationer mellem landbrugsproduktion målt på forskellig måde og udtryk for udviklingsniveau (nationalindkomst, eksport).

Interessantest er diskussionen om den komplementære og den konkurrerende specialisering.

Ruth Helkiær Jensen

A. P. A. Vink: Land Use in Advancing Agriculture.

Springer-Verlag, Berlin, 1975. 394 s., 17 × 24 cm. DM 60.-.

Denne bog bygger på forfatterens store indsigt i jordbundslæren, der spiller en dominerende rolle som grundlag for de refererede land use-undersøgelser. I de første tre kapitler behandles analyser og forskellige klassifikationer inden for land use, og kapitel 4 giver en kort oversigt over naturmiljøets elementer. Det følgende afsnit om »landscape ecology« angiver dels nogle beskrivelser af et landskab og dets planters krav til miljøet samt deres respons på forskellige jordbundskvaliteter; endvidere belyses landskabets evne til at modstå en udnyttelse, og menneskets muligheder for at gribe regulerende ind i miljøet f. x. med gødning og vanding.